

RIKSDAGENS SVAR 207/2000 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om transport av farliga ämnen (RP 180/2000 rd).

Beredning i utskott

Trafikutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (TrUB 12/2000 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen senast den 31 december 2001 lämnar en utredning till trafikutskottet om eventuella överlappningar i bemyndigandebestämmelserna i lagförslaget och om hur bemyndigandebestämmelserna har tillämpats samt vid behov bereder en ny proposition där överlappningarna undanröjs.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag**om ändring av lagen om transport av farliga ämnen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 2 augusti 1994 om transport av farliga ämnen (719/1994) 6 a och 7 §, dessa lagrum sådana de lyder, 6 a § i lagarna 1075/1995 och 1250/1996 samt 7 § delvis ändrad i nämnda lagar 1075/1995 och 1250/1996,

ändras 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11—13, 15, 16 och 18 §, rubriken för 7 kap. och 20—24 §,

av dessa lagrum 5 § sådan den lyder i nämnda lag 1250/1996, 6, 8 och 24 § sådana de lyder delvis ändrade i sistnämnda lag, 20 § sådan den lyder i lag 1596/1995 och 23 § sådan den lyder i lag 642/1999, samt

fogas till lagen nya 10 a och 10 b §, ett nytt 3 a kap. samt nya 16 a, 16 b och 17 a § som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på transport av farliga ämnen

- 1) på väg,
- 2) på järnväg och i annan spårtrafik,

3) med luftfartyg inom finskt område och med finska luftfartyg utanför finskt område,

4) med finska fartyg inom och utanför finskt vattenområde samt med utländska fartyg inom finskt vattenområde.

Denna lag tillämpas också på transport av farliga ämnen inom hamnområden och på flygplat-

ser i den utsträckning som anges nedan i denna lag.

Denna lag gäller dock inte

1) bulktransport av farliga ämnen till havs och på inre vattenvägar eller transport med olje-, kemikalie- och gastankfartyg,

2) lagring, flyttning eller annan hantering av farliga ämnen inom ett fabriks- eller upplagsområde, när åtgärden inte hör nära samman med väg-, järnvägs-, fartygs- eller lufttransport,

3) transport med fritidsfarkoster.

Förutom på transport tillämpas denna lag även på förpackningar, tankar och fordon avsedda för sådan transport av farliga ämnen som avses i 1 och 2 mom.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *farliga ämnen* sådana ämnen som på grund av sin explosions-, brand- eller strålningsfarlighet, giftighet, frätande verkan eller annan motsvarande egenskap kan medföra skada för människor, miljön eller egendom; vad som i denna lag bestäms om farligt ämne, tillämpas även på farliga blandningar, föremål, redskap, varor, tomma förpackningar, genetiskt modifierade organismer och mikroorganismer,

2) *transport* egentlig transport, lastning på transportmedel, lastning, lossning och hantering av farliga ämnen samt av kollin och tankar som innehåller farliga ämnen,

3) *tillfällig förvaring* sådan tillfällig förvaring i fordon, järnvägsvagn, container, transporttank eller terminal som hör nära samman med transporten,

4) *vägtransport* sådan transport och tillfällig förvaring på väg som avses i vägtrafiklagen (267/1981) samt transport som sker inom hamn-, upplags- och fabriksområden, flygplatser eller andra motsvarande områden, när den hör nära samman med transport på en sådan väg som avses i vägtrafiklagen; som vägtransport anses dessutom transport i terräng som avses i terräng-

trafiklagen (1710/1995) enligt vad om sådana transporter närmare bestäms genom förordning av statsrådet,

5) *järnvägstransport* sådan transport som sker inom ett järnvägsnät, inklusive hantering och tillfällig förvaring av vagnar på bangårdar liksom även hantering av kollin i terminaler samt spårtrafik inom hamn-, upplags- och fabriksområden eller motsvarande områden när den hör nära samman med järnvägstransport,

6) *fartygstransport* transport av styckegods med fartyg när godset transporteras i förpackningar, transporttankar, containrar eller på andra motsvarande sätt,

7) *lufttransport* transport med luftfartyg,

8) *ministeriet* kommunikationsministeriet,

9) *besiktningsorgan* en organisation som har rätt att vidta åtgärder som förutsätts för påvisande av att för transport av farliga ämnen avsedda förpackningar och tankar samt till dem anslutna tillbehör överensstämmer med kraven på det sätt som bestäms i denna lag och med stöd av den,

10) *transportabel tryckbärande anordning* tankar och förpackningar som är sådana transportabla tryckbärande anordningar som avses i rådets direktiv 1999/36/EG om transportabla tryckbärande anordningar samt ventiler och andra tillbehör till dem.

Vad som i denna lag bestäms om förpackningar och tankar gäller också ventiler och andra tillbehör till dem.

Närmare bestämmelser om definitionen av tillfällig förvaring kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Ministeriet som tillsynsmyndighet

Den högsta ledningen och styrningen av tillsynen över iakttagandet av denna lag samt bestämmelser som utfärdats med stöd av den ankommer på ministeriet. I angelägenheter som rör transport av farliga ämnen biträds ministeriet av en delegation, om vilken bestäms genom förordning av statsrådet.

6 §

Övriga myndigheter

Iakttagandet av denna lag samt av bestämmelser som utfärdats med stöd av den övervakas av sjöfartsverket, Luftfartsverket, tullverket, polismyndigheterna, Banförvaltningscentralen, gränsbevakningsväsendet, hamnmyndigheterna, säkerhetsteknikcentralen, Fordonsförvaltningscentralen och strålsäkerhetscentralen, var och en inom sitt verksamhetsområde, enligt vad som bestäms i denna lag och närmare genom förordning av statsrådet. Om dessa myndigheters övriga uppgifter inom sitt verksamhetsområde i anslutning till transport av farliga ämnen samt om inhemska och utländska myndigheters samarbete bestäms i denna lag och vid behov genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om uppgifter som ankommer även på andra myndigheter inom deras verksamhetsområden och som avser att garantera säker transport av farliga ämnen.

Militärmyndigheterna utövar tillsyn över transporter av farliga ämnen utförda under kontroll av försvarsmakten på väg, i luften, till havs och på inre vattenvägar samt över transporter av farliga ämnen med försvarsmaktens fordon, fartyg eller luftfartyg. Om övrig tillsyn över försvarsmaktens transporter av farliga ämnen samt om samarbetet mellan tillsynsmyndigheter bestäms vid behov genom förordning av statsrådet.

Tillsynen över transporter av farliga ämnen med gränsbevakningsväsendets fartyg eller luftfartyg utövas av gränsbevakningsväsendet.

8 §

Avsändarens allmänna skyldigheter

Avsändaren samt vid fartygstransporter avlastaren och avsändaren ansvarar för att ett farligt ämne som överlämnats för transport är klassificerat och förpackat och förpackningen märkt samt överlämnat för transport så som avses i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Avsändaren samt vid fartygstransporter avlastaren och avsändaren ansvarar för att det farliga ämnets benämning och klassificering samt andra uppgifter som fordras blir korrekt antecknade i transportdokumenten. Transportdokumenten skall tillställas transportören så som bestäms genom förordning av statsrådet och vid behov närmare genom förordning av ministeriet. I fråga om fartygstransporter utfärdas de närmare bestämmelser som behövs om hur transportdokumenten skall tillställas transportören dock genom beslut av sjöfartsverket och i fråga om lufttransporter genom beslut av Luftfartsverket.

Bestämmelser om transportdokumenten och åtgärder i anslutning till dem utfärdas genom förordning av ministeriet. I fråga om fartygstransporter utfärdas de närmare bestämmelser som behövs om nämnda frågor dock genom beslut av sjöfartsverket och i fråga om lufttransporter genom beslut av Luftfartsverket.

9 §

Transportörens skyldigheter

Transportören skall se till att det fordon, den vagn, det fartyg eller det luftfartyg som används vid transport av farliga ämnen kan användas för detta ändamål och att fordonet vid vägtransport är bemannat på behörigt sätt.

Transportören skall se till att den personal som deltar i transportverksamheten tillräckligt väl känner till de bestämmelser som gäller transport av de farliga ämnen som transporteras.

Av den som utövar flygverksamhet krävs tillstånd till lufttransport av farliga ämnen, om internationella standarder eller rekommendationer förutsätter att tillstånd skall krävas eller om det med avseende på transportsäkerheten är motiverat att tillstånd krävs. Om detaljerna när tillstånd krävs bestäms vid behov genom förordning av statsrådet. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att den sökande med hjälp av sin utbildning, givna anvisningar och tillgängliga metoder kan garantera säkerheten vid hanteringen av farliga ämnen i alla skeden av lufttransporten. Närmare bestämmelser om förutsättningarna för

beviljande av tillstånd och om beviljandet av tillstånd kan utfärdas genom beslut av Luftfartsverket. Tillstånd beviljas av Luftfartsverket.

10 a §

Passagerarens skyldigheter

Passageraren skall underrätta föraren eller transportören om farliga ämnen som transporteras som resgods. Närmare bestämmelser om skyldigheten att underrätta kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport av farliga ämnen som resgods kan begränsas eller förbjudas, om ämnena kan medföra risk- eller olycksituationer under transporten. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om begränsning av eller förbud mot transport av farliga ämnen som resgods och om resgodsets beskaffenhet och mängd samt hur det skall förpackas.

Närmare bestämmelser om farliga ämnen som passagerare och besättningsmedlemmar transporterar som resgods utfärdas vid behov genom förordning av ministeriet. I fråga om fartygs-transporter utfärdas närmare bestämmelser om nämnda frågor dock genom beslut av sjöfartsverket och i fråga om lufttransporter genom beslut av Luftfartsverket.

10 b §

Skyldighet att utse säkerhetsrådgivare

Den som bedriver transport av farliga ämnen på väg eller järnväg samt i anslutning till dessa transporter utför förpackning eller lastning eller idkar annan verksamhet i anslutning till säkerheten vid transport av farliga ämnen skall utse en säkerhetsrådgivare för att följa och styra denna verksamhet samt utreda med vilka metoder uppdrag i anslutning till transport av farliga ämnen kan utföras så säkert som möjligt.

Säkerhetsrådgivaren skall inneha ett intyg över ett prov som mottagits av Fordonsförvaltningscentralen och som visar att personen i frå-

ga besitter tillräcklig sakkunskap om transport av farliga ämnen och de uppgifter som föreskrivits för rådgivaren.

Om skyldigheten att utse säkerhetsrådgivare, dennes sakkunskap, de prov som förutsätts för erhållande av intyg och intyget samt om säkerhetsrådgivarens övriga kompetens och uppgifter samt om övriga omständigheter i anslutning därtill bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

11 §

Övriga skyldigheter

Om avsändarens, avlastarens, transportörens, lastarens, mottagarens, förpackarens samt övriga parter andra än i 8—10, 10 a, 10 b och 13 b § angivna skyldigheter i samband med transport av farliga ämnen, såsom anmälningar om olyckor och risksituationer och andra anmälningar om transporten, märkning och lastning av transportenheter samt meddelande av säkerhets- och andra transportanvisningar, kan närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Personalens behörighet

Den som transporterar farliga ämnen på väg skall förutom körkort ha ett körtillstånd som berättigar till transport av farliga ämnen enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet. Om den utbildning som förutsätts för erhållande av körtillstånd, proven och körtillståndet samt om utbildningsarrangören bestäms genom förordning av statsrådet. Genom förordning av ministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om det praktiska genomförandet av nämnda saker.

Den som deltar i järnvägstransport av farliga ämnen skall ha den behörighet som uppgiften förutsätter enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Den vars uppgifter annars omfattar sådana uppgifter i anslutning till transport av farliga ämnen som inverkar på transportens säkerhet

skall ha för uppgifterna lämplig behörighet enligt vad som bestäms närmare därom genom förordning av statsrådet. Genom förordning av ministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om det praktiska genomförandet och de tekniska detaljerna. Genom förordning av statsrådet kan dessutom bestämmas att den som deltar i transport av farliga ämnen inom hamnområden och på flygplatser skall ha för uppgifterna lämplig behörighet. Genom förordning av ministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om tekniska detaljer i anslutning till behörigheten.

13 §

Allmänna krav vid transport av farliga ämnen

Ett farligt ämne skall förpackas och transporteras så att det hålls kvar i förpackningen eller tanken under transporten. På kollits, tankens eller transportmedlets utsida får inte finnas något av det farliga ämnet.

På framställning av kommunen kan ministeriet begränsa transport av farliga ämnen inom ett område, på en väg eller på en vägsträcka, om transporten kan medföra betydande fara för människor, miljön eller egendom. När begränsningen uppställs skall det tillses att möjligheterna att transportera farliga ämnen inte får inskränkas mer än vad som är nödvändigt för att avvärja faran i anslutning till transportererna.

Genom förordning av statsrådet bestäms om tekniska detaljer i samband med transport av farliga ämnen samt om anmälningar och beredskapsplaner i anslutning till transport av farliga ämnen.

Om samlastning av farliga ämnen i samband med flyttning inom hamnområden och på flygplatser, flyttning av järnvägsvagnar inom hamnområden samt om tillfällig förvaring av farliga ämnen i terminaler, på bangårdar, inom hamnområden och på flygplatser och om säkerhetsrapporter i anslutning därtill bestäms vid behov genom förordning av statsrådet.

Om konstruktion, utrustning och besiktning samt märkning av tankarna på specialfordon som används för bränsletransporter på flygplatser i

samband med flygverksamheten kan bestämmas genom förordning av statsrådet.

3 a kap.

Förpackningars och tankars säkerhet

13 a §

Förpackningars och tankars överensstämmelse med kraven

Förpackningar och tankar som används för transport av farliga ämnen skall tillverkas, besiktas och användas så att de inte äventyrar någons hälsa, säkerhet eller egendom eller miljön. Förpackningar och tankar skall uppfylla kraven i denna lag och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Om dessa krav bestäms närmare genom förordning av ministeriet. I fråga om fartygstransporter utfärdas närmare bestämmelser dock genom beslut av sjöfartsverket och i fråga om lufttransporter genom beslut av Luftfartsverket.

13 b §

Skylldigheter för den som släpper ut förpackningar och tankar på marknaden

Den som släpper ut en transportabel tryckbärande anordning på marknaden skall kunna påvisa att den tryckbärande anordningen samt konstruktionen och tillverkningen av den uppfyller föreskrivna krav.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också den som

1) exporterar en transportabel tryckbärande anordning till en stat som hör till Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

2) vid transport tar i bruk en transportabel tryckbärande anordning vars överensstämmelse med kraven inte har påvisats,

3) tillverkar en transportabel tryckbärande anordning för eget bruk vid transport eller för att överlåta den till någon annan.

Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om märkning om överensstämmelse i anslutning till påvisande enligt 1 mom. och om annat påvisande av överensstämmelse med kraven. Om de dokument som behövs för att påvisa överensstämmelse med kraven och om förvaringen av dem bestäms genom förordning av ministeriet.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas att skyldigheterna enligt 1—3 mom. också skall tillämpas på andra förpackningar och tankar än transportabla tryckbärande anordningar och på transportabla tryckbärande anordningar för fartygs- och flygtransporter.

13 c §

Besiktningensorgan och deras uppgifter

Besiktningensorganen har rätt att utföra sådana uppgifter som krävs för att påvisa att förpackningar och tankar som används för transport av farliga ämnen överensstämmer med kraven och genom vilka det säkerställs och styrks att en förpackning och tank uppfyller kraven enligt 13 a §. Sådana uppgifter är godkännanden, besiktningar, provningar och andra uppgifter som krävs för att påvisa överensstämmelse med kraven samt de åtgärder som anknyter till dem och de uppgifter som ålagts besiktningensorganen vid förfaranden för bedömning av överensstämmelse, förfarande för förnyad bedömning av överensstämmelse och förfaranden för återkommande kontroll enligt bilagorna till det direktiv som nämns i 3 § 1 mom. 10 punkten och de åtgärder som anknyter till dessa uppgifter. Om besiktningensorganens uppgifter bestäms närmare genom förordning av statsrådet och om de förfaranden som skall iaktas i samband med uppgifterna genom förordning av ministeriet.

De i 1 mom. avsedda uppgifter som krävs för att påvisa att förpackningar och tankar som används för transport av radioaktiva ämnen överensstämmer med kraven utförs dock av strålsäkerhetscentralen eller av i 1 mom. avsedda besiktningensorgan enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Om besiktningensorganets rätt att anlita underentreprenörer för delåtgärder som ingår i de i 1 mom. avsedda uppgifter som utförs för att påvisa överensstämmelse med kraven bestäms genom förordning av statsrådet. Besiktningensorganet ansvarar för de åtgärder som vidtagits av underentreprenörer.

Uppgifter som utförts och åtgärder som vidtagits av utländska besiktningensorgan för att påvisa överensstämmelse med kraven godkänns, om detta förutsätts i Europeiska gemenskapens rättsakter eller i internationella avtal som är bindande för Finland. Genom förordning av statsrådet kan bestämmas om annat godkännande i Finland av sådant påvisande av överensstämmelse med kraven som utförts utomlands eller av ett utländskt besiktningensorgan eller en utländsk myndighet, om överensstämmelsen har påvisats med beaktande av likadana säkerhetskrav som gäller i Finland.

13 d §

Erkännande av besiktningensorgan

Ministeriet, säkerhetsteknikcentralen eller strålsäkerhetscentralen erkänner ett besiktningensorgan att utföra uppgifter som avses i 13 c § 1 och 2 mom. enligt vad som bestäms närmare genom förordning av statsrådet. I beslutet om erkännande anges besiktningensorganets uppgifter samt fastställs omfattningen av den tillsyn som skall utövas över besiktningensorganet och andra arrangemang som ansluter sig till tillsynen. Erkännande kan meddelas för viss tid. I beslutet kan också uppställas andra krav, begränsningar och villkor som gäller organets verksamhet och som säkerställer att uppgifterna utförs på behörigt sätt.

Uppgifter enligt 13 c § 1 mom. som krävs för att påvisa att de förpackningar och tankar som används vid transporter enligt 6 § 2 mom. vilka utförs under kontroll av försvarsmakten överensstämmer med kraven, kan utföras även av en sådan militär inrättning eller militärmyndighet som huvudstaben har erkänt. Ett sådant besiktningensorgan skall i tillämpliga delar uppfylla de krav som i denna lag ställs på besiktningensorgan,

och i fråga om det iakttas även i övrigt i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om besiktningsorgan.

Genom förordning av statsrådet bestäms om ansökan om erkännande.

13 e §

Förutsättningar för erkännande av besiktningsorgan

För att ett besiktningsorgan skall erkännas förutsätts att

1) organet är funktionellt, kommersiellt och ekonomiskt oberoende och pålitligt; om besiktningsorganets uppgifter, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet, sköts av en avskild och identifierbar del av en juridisk person anses inte besiktningsorganet förlora sin pålitlighet eller sitt oberoende till följd av detta,

2) organet förfogar över de lokaler, redskap och system som behövs för att besiktningsuppgifterna skall kunna utföras på ändamålsenligt sätt,

3) organet har en tillräckligt stor och yrkeskicklig personal för att uppgifterna skall kunna utföras på ändamålsenligt sätt,

4) lönen till de personer som utför besiktningsorgansuppgifter inte är beroende av antalet utförda uppgifter eller resultaten av dem,

5) organet har en ansvarsförsäkring för ersättning av skador som eventuellt orsakas av verksamheten, om inte staten ansvarar för skadorna,

6) organet är en i Finland registrerad juridisk person,

7) organets verksamhet är ordnad så att tillsynsmyndigheten har rimliga möjligheter att ordna tillsynen över organet.

Närmare bestämmelser om de förutsättningar för erkännande av besiktningsorgan som avses i 1 mom. och de dokument som påvisar att förutsättningarna föreligger utfärdas genom förordning av statsrådet.

Besiktningsorganet skall anmäla ändringar i förutsättningarna för erkännande till den myndighet som har i uppgift att erkänna besiktningsorganet i fråga.

13 f §

Utförande av besiktningsorganets uppgifter

När besiktningsorganen sköter uppgifter som avses i 13 c § 1 och 2 mom. samt i 20 § 2 mom. skall de iakttas vad som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om delgivning i förvaltningsärenden (232/1966), lagen om översändande av handlingar (74/1954) och språklagen (148/1922). Om besiktningsorganets uppgifter sköts av en i 13 e § 1 mom. 1 punkten avsedd avskild och identifierbar del av en juridisk person, tillämpas dock inte 10 § 1 mom. 4 punkten i lagen om förvaltningsförfarande på besiktningsorganets anställda. Vid behov kan kompletterande bestämmelser om korrekt utförande av besiktningsorganets uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Besiktningsorganen är skyldiga att inom gränserna för sitt verksamhetsområde tillhandahålla besiktningsorganstjänster på jämlika grunder till alla som vill ha tjänster. Skyldigheten att tillhandahålla tjänster gäller dock inte ett besiktningsorgan som avses i 13 e § 1 mom. 1 punkten och som är en avskild och identifierbar del av en juridisk person.

När en anställd hos besiktningsorganet utför uppgifter som avses i 13 c § 1 och 2 mom. tillämpas på honom eller henne bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar.

13 g §

Tillsyn över besiktningsorgan

Den myndighet som har i uppgift att erkänna ett besiktningsorgan övervakar besiktningsorganets verksamhet. Den tillsyn som ankommer på ministeriet sköts med bistånd av säkerhetsteknikcentralen. När centralen sköter denna uppgift har den de rättigheter som tillkommer tillsynsmyndigheten enligt 16 §.

Den myndighet som har i uppgift att erkänna ett besiktningsorgan skall återkalla erkännandet av besiktningsorganet, om organet inte längre

uppfyller de föreskrivna kraven. Myndigheten kan också återkalla erkännandet av besiktningsorganet för viss tid eller helt och hållet eller ge organet en anmärkning eller en skriftlig varning, om organet inte utför besiktningsorganets uppgifterna på ändamålsenligt sätt eller om det annars handlar i strid med denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag.

Besiktningsorganet skall regelbundet visa den myndighet som övervakar organet att organet uppfyller de krav som ställs för erkännande. Bestämmelser om den rapport som gäller besiktningsorganets verksamhet och om säkerhetsteknikcentralens uppgifter i anslutning till tillsynen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

13 h §

Anmälan om besiktningsorgan

Erkännande av besiktningsorgan och återkallande av erkännandet anmäls vid behov till Europeiska gemenskapernas kommission samt till de stater som hör till Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på det sätt som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

13 i §

Registrering

En transportabel tryckbärande anordning som kan orsaka avsevärd fara för människan, miljön eller egendom kan registreras i ett register som förs av säkerhetsteknikcentralen på det sätt som bestäms genom förordning av ministeriet.

15 §

Tillsynsmyndigheternas förbud och begränsningar

De tillsynsmyndigheter som avses i denna lag har inom sitt verksamhetsområde rätt att förbjuda transport av ett farligt ämne, om transporten inte överensstämmer med kraven i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av

den, samt att bestämma att det farliga ämnet skall lossas på första lämpliga plats vid första lägliga tillfälle, om transporten inte kan fås att motsvara bestämmelserna.

Om en tillsynsmyndighet har vidtagit en åtgärd som avses i 1 mom., skall myndigheten underrätta avsändaren eller en representant för honom om åtgärden, varvid denne utan dröjsmål skall ta hand om godset.

Om avsändaren eller hans representant inte kan anträffas eller om avsändaren eller representanten inte inom den tid tillsynsmyndigheten bestämt har tagit hand om godset eller överlåtit det till någon som har rätt att ha hand om godset eller om kostnaderna för skötseln av godset inte står i rimlig proportion till dess värde, kan staten lösa in godset. Om staten inte löser in godset, har tillsynsmyndigheten rätt att beroende på omständigheterna sälja eller förstöra godset.

Försäljningen av gods skall ordnas i form av offentlig auktion eller, om detta inte utan svårigheter är möjligt, på något annat tillförlitligt sätt. Tillsynsmyndigheten skall om möjligt i god tid underrätta den som har rätt till godset om tid och plats för försäljningen. Försäljningspriset, minskat med de betalningar som belastar godset och med försäljningskostnaderna, skall i ett års tid räknat från försäljningsdagen hållas till förfogande för den som har rätt till godset. Därefter tillhör det tillsynsmyndigheten.

Förstöring av gods skall ordnas på ändamålsenligt sätt. För kostnaderna för förstörandet svarar avsändaren. Tillsynsmyndighetens redovisning i saken får verkställas utan dom eller beslut.

16 §

Rätt till besiktning, upplysningar och undersökningar

De tillsynsmyndigheter som avses i denna lag har inom sitt verksamhetsområde rätt att för tillsynen över iakttagandet av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den utföra nödvändiga besiktningar samt att för tillsynen få tillträde till ställen där farliga ämnen samt förpackningar och tankar avsedda för transport av farliga ämnen tillverkas, lagras, säljs, installe-

ras, repareras, besiktas, lastas och transporteras och till transportmedel som transporterar farliga ämnen samt ta nödvändiga prover och göra undersökningar.

De tillsynsmyndigheter som avses i 1 mom. har rätt att av avsändaren och transportören, ägaren, innehavaren och tillverkaren av en förpackning eller tank, den som bedriver installations- eller reparationsverksamhet, importören, försäljaren och lagerhållaren samt av besiktningsorganet och andra som berörs av skyldigheterna enligt denna lag och enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den, utan hinder av den sekretesskyldighet som anges i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet eller i någon annan lag, få upplysningar som är nödvändiga för tillsynen över iakttagandet av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

De nämnda tillsynsmyndigheterna har också rätt att ta prover och göra undersökningar, varvid transporten tillfälligt stoppas, om det finns grundad anledning att anta att denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den inte iakttas vid transport av ett farligt ämne. Innan undersökningarna inleds skall den som saken gäller i mån av möjlighet ges tillfälle att bli hörd. Undersökningsresultaten skall delges den som saken gäller.

De prov som avses i 3 mom. skall då näringsidkaren kräver det ersättas till gängse pris, om det inte vid undersökningen konstateras att varan strider mot det som föreskrivs i denna lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Den som har gjort sig skyldig till fel eller försummelse är skyldig att ersätta myndigheten för kostnaderna för undersökningar och provtagning.

16 a §

Myndighetstillsyn över förpackningar och tankar

Säkerhetsteknikcentralen övervakar att transportabla förpackningar och tankar överensstämmer med kraven.

Om säkerhetsteknikcentralen konstaterar att en transportabel tryckbärande anordning som

hållits i oklanderligt skick och som används för det ändamål som den konstruerats för kan orsaka fara för människors säkerhet eller för egendom under transporten eller vid annan användning, kan centralen

1) temporärt eller permanent förbjuda att sådana tryckbärande anordningar tillverkas, saluförs, säljs och överläts på annat sätt samt används för transport av farliga ämnen,

2) kräva att sådana ändringar görs i den tryckbärande anordningen eller i fråga om tillverkningen eller användningen av den att kraven uppfylls samt kräva att det påvisas att kraven uppfylls,

3) om de förbud och ändringar som avses i 1 och 2 punkten inte kan anses tillräckliga, bestämma att den tryckbärande anordningen skall ändras så att den inte lämpar sig för användning som transportabel tryckbärande anordning eller, om detta inte anses ändamålsenligt, bestämma hur det skall förfaras med den tryckbärande anordningen,

4) förplikta den som tillverkar, importerar eller säljer en tryckbärande anordning att offentligt meddela om en fara som sammanhänger med den tryckbärande anordningen samt att själv lämna ett sådant meddelande på tillverkarens, importörens eller säljarens bekostnad,

5) ålägga verksamhetsidkaren att ersätta kostnaderna för provning och undersökning, om säkerhetsteknikcentralen använder sig av någon av de rättigheter som avses i 1—4 punkten.

Det som bestäms i 2 mom. gäller också transportabla tryckbärande anordningar som exporteras till en medlemsstat inom Europeiska unionen eller till en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Säkerhetsteknikcentralen skall underrätta Europeiska gemenskapernas kommission om åtgärder genom vilka centralen begränsar eller förbjuder utsläppande på marknaden, transport eller användning av en transportabel tryckbärande anordning eller agerar så att anordningen dras bort från marknaden eller tas ur trafik.

Om en transportabel tryckbärande anordning som inte överensstämmer med kraven har försetts med märkning om överensstämmelse en-

ligt 13 b § 3 mom., skall säkerhetsteknikcentralen vidta adekvata åtgärder mot den som har gjort märkningen samt informera Europeiska gemenskapernas kommission samt de stater som hör till Europeiska unionen och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om saken.

Även på andra förpackningar och tankar än transportabla tryckbärande anordningar tillämpas det som bestäms i 2 mom. Bestämmelser om tillämpningen av övriga bestämmelser i denna paragraf på dessa förpackningar och tankar utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 b §

Märkning om överensstämmelse som saknar grund

Om en märkning om överensstämmelse som avses i 13 b § 3 mom. har fästs utan grund, är den transportabla tryckbärande anordningens ägare eller innehavare eller tillverkare eller dennes i en medlemsstat inom Europeiska unionen eller i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet etablerade ombud skyldig att vidta åtgärder för att få den transportabla tryckbärande anordningen att stämma överens med bestämmelserna om märkning om överensstämmelse.

Om den skyldighet som anges i 1 mom. inte fullgörs, skall säkerhetsteknikcentralen vidta de åtgärder som avses i 16 a §.

Genom förordning av statsrådet kan det bestämmas att skyldigheterna enligt 1 och 2 mom. också skall tillämpas på andra förpackningar och tankar än transportabla tryckbärande anordningar och på transportabla tryckbärande anordningar för fartygs- och flygtransporter.

17 a §

Handräckning

Polisen, tullverket och gränsbevakningsväsendet skall vid behov lämna de tillsynsmyndigheter som avses i 5 och 6 § handräckning för tillsynen över att denna lag och de bestämmelser

som utfärdats med stöd av den iakttas och för verkställigheten av lagen och bestämmelserna.

6 kap.

Tvångsmedel och påföljder

18 §

Vite och hot om tvångsutförande

Den tillsynsmyndighet som avses i 5 och 6 § kan förstärka ett förbud eller en föreskrift som den har meddelat med stöd av denna lag med vite eller hot om tvångsutförande så som anges i viteslagen (1113/1990).

7 kap.

Sökande av ändring och verkställighet

20 §

Sökande av rättelse

Rättelse i beslut som den som håller körtillståndsprov har fattat med stöd av denna lag eller en förordning som har utfärdats med stöd av den får yrkas hos Fordonsförvaltningscentralen, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag eller i förordning. Rättelseyrkandet skall framställas inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Till beslutet skall fogas anvisning om rättelseyrkande.

Om besiktningsorganet förvägrar styrkande eller något annat säkerställande av att en förpackning eller tank överensstämmer med kraven, skall beslutet motiveras och samtidigt skall det meddelas hur sökanden kan få saken upptagen till ny behandling av besiktningsorganet vid ett rättelseförfarande. Rättelseyrkande skall framställas skriftligen inom 30 dagar från det att sökanden har fått del av beslutet. Rättelseyrkandet avgörs av besiktningsorganet. Genom förordning av statsrådet kan vid behov utfärdas närmare bestämmelser om det förfarande som besiktningsorganet skall iakttä vid behandlingen av rättelseyrkanden.

21 §

Sökande av ändring

Ändring i ett beslut som ett besiktningsorgan meddelat vid ett rättelseförfarande enligt 20 § 2 mom. söks hos förvaltningsdomstolen på det sätt som bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I övrigt gäller i fråga om sökande av ändring förvaltningsprocesslagen.

22 §

Verkställighet

I ett beslut som fattas med stöd av 13 g § 2 mom. samt 15 och 16 a § kan bestämmas att beslutet skall iaktas trots att ändring söks, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

23 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Utöver vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet får sekretessbelagda uppgifter som erhållits i samband med utförandet av uppgifter som avses i denna lag utlämnas till

- 1) åklagar- och polismyndigheterna för förebyggande och utredning av brott,
- 2) andra tillsynsmyndigheter och besiktningsorgan som avses i denna lag för utförande av de uppgifter som ankommer på dem,
- 3) utländska tillsynsmyndigheter och besiktningsorgan som utför uppgifter i samband med transport av farliga ämnen samt till internationella organ för utförande av dessa uppgifter.

Uppgifter som avses i 1 mom. får utan hinder av sekretessbestämmelserna dessutom lämnas ut till behöriga utländska myndigheter och internationella organ för uppfyllande av sådana förpliktelser som fastställs i rådets direktiv 95/50/EG om enhetliga förfaranden för kontroller av vägtransporter av farligt gods eller i ett internationellt avtal som är bindande för Finland.

Polisen, tullverket, Banförvaltningscentralen och gränsbevakningsväsendet kan be en annan stats behöriga myndighet vidta åtgärder som avses i artikel 7.2 andra stycket i det direktiv som avses i 2 mom. eller motsvarande åtgärder som baserar sig på ett internationellt avtal som är bindande för Finland.

24 §

Bemyndigande

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om transport av farliga ämnen på väg och järnväg samt om lufttransport av farliga ämnen och om transport av farliga ämnen som styckegods på fartyg utfärdas genom förordning av statsrådet.

Ministeriet kan vid behov genom förordning utfärda närmare bestämmelser om klassificering och transport av farliga ämnen, transportförbud, förpackningar, tankar, lastning, märkning, godkännande av tankar och förpackningar samt godkännande av utomlands utförda godkännanden och periodiska besiktningar av dem, säkerheten vid transport, lastning och hantering, anmälningar och beredskapsplaner som gäller transporter av farliga ämnen, statistikföring av olyckor i samband med transporter av farliga ämnen, de detaljerade uppgifter som ankommer på avsändaren, avlastaren, transportören, lastaren, mottagaren, förpackaren och andra parter som har anknytning till transporten samt om andra detaljer i samband med transport av farliga ämnen. I fråga om fartygstransporter utfärdas de närmare bestämmelser som behövs om nämnda saker genom beslut av sjöfartsverket och i fråga om lufttransporter genom beslut av Luftfartsverket.

Ministeriet kan dessutom genom förordning utfärda närmare bestämmelser om begränsning av transporter av farliga ämnen inom vissa områden, om tillsynen över transporter av farliga ämnen och om tillfällig förvaring i anslutning till transporter samt om transport av farliga ämnen i terräng, i hamnar, på bangårdar och flygplatser.

Genom förordning av försvarsministeriet kan bestämmelser som avviker från de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag utfärdas om sådana transporter av farliga ämnen på väg, i luften, till havs och på inre vattenvägar som utförs under kontroll av försvarsmakten, och genom beslut av försvarsministeriet kan bestämmelser som gäller enskilda fall utfärdas. När transporten sker med försvarsmaktens fordon, fartyg eller luftfartyg eller när det är fråga om försvarsmaktens andra interna transporter på väg, i luften, till havs eller på inre vattenvägar, har huvudstaben enligt vad som närmare bestäms genom förordning av försvarsministeriet rätt att utfärda föreskrifter som avviker från de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag.

Gränsbevakningsväsendet har rätt att i fråga om transport av farliga ämnen med gränsbevakningsväsendets fartyg eller luftfartyg utfärda bestämmelser som avviker från de bestämmelser som utfärdats med stöd av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001. Lagens 13 d, 13 e och 13 h § träder dock i kraft den 1 april 2001. Lagens 13 b § 1 och 2 mom., 16 a § 3—5 mom. och 16 b § 1 och 2 mom. träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

Genom denna lag upphävs förordningen den 27 oktober 1995 om besiktningsorgan som utför

besiktningar av tankar och förpackningar som används vid transport av farliga ämnen (1208/1995). De övriga bestämmelser som utfärdats med stöd av bestämmelser som ändras eller upphävs genom denna lag förblir i kraft tills något annat bestäms i fråga om dem.

Förpackningar och tankar som överensstämmer med de bestämmelser som gäller vid lagens ikraftträdande får alltjämt användas i Finland.

Transportabla tryckbärande anordningar som överensstämmer med de bestämmelser som gäller vid lagens ikraftträdande får släppas ut på marknaden i Finland till den 30 juni 2003 samt tas i bruk här även därefter, om de har släppts ut på marknaden senast nämnda dag. Den tid för utsläppande på marknaden och ibruktagande i anslutning därtill av transportabla tryckbärande anordningar som nämns i detta moment kan senareläggas genom förordning av statsrådet.

Sådana tillstånd för besiktningsorgan som säkerhetsteknikcentralen beviljat med stöd av de bestämmelser som gäller vid lagens ikraftträdande gäller som sådana med de rättigheter och skyldigheter som avses i tillståndet med undantag av sådana besiktningsorgansuppgifter som ansluter sig till transportabla tryckbärande anordningar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 7 december 2000
